

Životopis pamětníka

Jaroslav Zejda

Jaroslav Zejde se narodil 12. 12. 1941 ve Zlíně (v Baťově nemocnici). Dětství prožil v rodině živnostníků, kteří provozovali obchod se smíšeným zbožím v části Zlína - Louky.

Dětství a rodinné zázemí

Pamětník vyrůstal v prostředí rodinného obchodu, který patřil jeho rodičům. Rodina žila přímo nad nebo v blízkosti obchodu a obchod byl přirozenou součástí každodenního života. Otec byl podnikavý a organizačně schopný, matka vedla samotný obchod. Rodina patřila mezi živnostníky, což později zásadně ovlivnilo jejich životní situaci po nástupu komunistického režimu.

Znárodnění a změny po roce 1948

Po roce 1948 došlo k postupnému omezování soukromého podnikání. Rodinný obchod byl v 50. letech znárodněn a začleněn pod státní podniky (Pramen/Kroměříž a později další reorganizace). Rodina byla nucena přejít do zaměstnaneckého postavení. Tato změna znamenala ztrátu autonomie i nejistotu ohledně budoucnosti. Současně probíhaly politické tlaky na živnostníky a celkově složitá atmosféra 50. let.

Rodinná situace a dětství v 50. letech

V době politických změn pamětník vyrůstal jako dítě a vnímal atmosféru strachu a nejistoty. Rodina byla pod tlakem režimu, včetně hrozby nuceného vystěhování do pohraničí, která se nakonec nenaplnila. V roce 1956 mu zemřel otec, což zásadně ovlivnilo rodinnou situaci. Pamětník zůstal s matkou, která později kvůli zdravotním problémům ukončila práci v obchodě.

Vzdělání a profesní směřování

Pamětník se vyučil a profesně se začal věnovat oblasti aranžování a propagace, zejména práci s výlohami a vizuální prezentací zboží. Tato oblast ho provázela po celý profesní život. Pracoval například v oblasti domácích potřeb a propagace, kde se věnoval návrhářské a aranžérské činnosti. Jeho profesní dráha byla ovlivněna i kontakty a zkušenostmi z rodinného prostředí obchodu.

Život v období socialismu

Pamětník popisuje 50. a 60. léta jako období silné kontroly, politického tlaku a omezených možností. Živnostníci byli postupně likvidováni nebo začleňováni do státních struktur. Současně se zapojoval do různých organizací a spolků, například sportovních či zájmových (fotbalový klub, králíkáři, mládežnické organizace). Vnímá, že členství v organizacích bylo často spojeno i s nutností prokázat „společenskou angažovanost“.

Závěr a životní postoje

Pamětník zdůrazňuje význam rodiny, osobní odpovědnosti a historické paměti. Kriticky reflektuje období komunismu, zejména 50. léta, která považuje za velmi těžké období československých dějin. Zároveň vyzdvihuje hodnoty svobody po roce 1989 a možnost otevřeného světa, cestování a svobodné komunikace. Jeho životní zkušenost je silně spjata s proměnami české společnosti ve 20. století – od živnostenské rodiny přes znárodnění až po život v socialismu a následné změny po roce 1989.

Časová osa - Jaroslav Zejda

1941

- narození ve Zlíně (Bařova nemocnice)

40. léta

- dětství v rodině živnostníků
- rodina provozuje obchod se smíšeným zbožím v Loukách (Zlín)

1945–1948

- poválečné období – fungování rodinného obchodu
- stabilní rodinné zázemí

1948

- nástup komunistického režimu
- začátek tlaků na živnostníky

počátek 50. let

- znárodnění rodinného obchodu
- začlenění pod státní podnik (Pramen / pozdější reorganizace Jednoty)
- ztráta soukromého podnikání

1950–1953

- další reorganizace obchodu a státní správy
- rodina pracuje v rámci státního systému obchodu
- období politického tlaku a nejistoty

polovina 50. let (cca 1955–1956)

- silné politické napětí v rodině i společnosti
- zdravotní problémy otce

1956

- úmrtí otce
- pamětník zůstává s matkou

1958

- změna fungování rodinného prostoru / obchodu
- matka ukončuje práci ze zdravotních důvodů

konec 50. let

- pamětník se rozhoduje pro profesní směr aranžování a propagace
- nástup do učebního oboru

60. léta

- práce v oblasti propagace, aranžování výloh
- působení v různých podnicích (např. domácí potřeby)
- zapojení do sportovních a zájmových organizací

1966

- změna zaměstnání v rámci oboru (domácí potřeby, propagace)

1968–1989

- život v období normalizace
- práce v systému státních podniků
- zapojení do organizací a spolků

1989

- sametová revoluce
- změna politického systému

po roce 1989

- návrat živnostníků není pro rodinu reálně využit
- pokračování profesního života v oboru propagace a aranžování
- reflexe změny společnosti a otevření hranic